

Tárgytematika

A magyar állam és jogfejlődés az újkortól a XX. század közepéig

N_DO03

Tárgyfelelős neve: dr. Révész Tamás Mihály

Félév: 2011/12/1

OKTATÁS CÉLJA

A stúdium a magyar alkotmányfejlődés polgári kori korszakának főbb csomópontjait, illetve a modernizálódó hazai jogrendszer súlyponti intézményeinek létfeltételeit láttatja. Jóllehet a tárgy hangsúlyosan a köz- és magánjog kárpát-medencei fejlődési ívét mutatja be, de az egyes elméleti és gyakorlati konstrukciók, valamint az egyes intézmények gyakorlati érvényesülésének teljesebb megértése érdekében tárgyat európai dimenziók körülfárásával világítja meg. A stúdium nyomon kíséri a polgári alkotmányosság intézményi megvalósulását, kitérve az egyes európai mintavételi modellekre, vázolja a jogrendszer átalakulásának hazai folyamatát, felvillantja a parlamentarizmus és a szabadságjogok magyarországi realizálásának akció rádiuszát, s kitér a központi és helyi hatalom viszonyrendszerének vizsgálatára is.

TANTÁRGY TARTALMA

1. A polgári átalakulás európai és magyarországi menete, a polgárosuló jogrendszer alapintézményei
2. A törvényhozás és a végrehajtó hatalom viszonyrendszere az európai és a magyarországi alkotmányos monarchiában
3. A politikai szabadságjogok tételezésének és érvényesülésének hazai története a XIX. század közepéig - európai kitekintésben.
4. A parlamentáris monarchia nagy korszakai és főbb intézményei Magyarországon.
5. / Az államfejlődés közös vonásai és lényeges specifikumai Európában a XIX. század közepétől a második világháború kitöréséig.
6. Parlamentarizmus magyar honban. Törvényhozás és végrehajtó hatalom viszonya Magyarországon.
7. Politikai szabadságjogok a dualizmus korában, valamint a két világháború közötti korszak Magyarországon.
8. Területi és testületi önkormányzatok és szerepük a magyar közjogban.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Beszámoló (3 fokozatú)

KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Magyar alkotmánytörténet 4. Átdolgozott, javított kiadás. Bp. 2004. Osiris. Szerk.: Mezey Barna
2. Révész . Mihály: jogtörténeti dolgozatok, Győr 2000, 216.
3. Mezey- Sente: Európai parlamentarizmus- és alkotmánytörténet, Bp., 2003., 631.
4. Ruzsoly József: Újabb magyar alkotmánytörténet 1848 - 1849., Bp., 2002. 440.

5. Stipta István: Törekvések a vármegyék polgári átalakítására, Bp. 1995. 192.
6. Egyetemes állam-és jogtörténet, Polgári kor, szerk.: Rácz Lajos, Bp.2002.515.
7. Somogyi Éva: Kormányzati rendszer a dualista Habsburg Monarchiában, Bp, 1996.
8. Romsics Ignác: Ellenforradalom és konszolidáció, Bp., 1982.

Ajánlott irodalom:

1. Wilhelm Brauner: Osztrák alkotmánytörténet napjainkig. Pécs 1994. 361.
2. A magyar közigazgatás-tudomány klasszikusai 1874-1947., Bp., 1988.366.
3. Kardos József: A szentkorona-tan története /1919-1944/, Bp, 1985
4. Csizmadia-Kovács Asztalos: Magyar alkotmány- és jogtörténet, Bp. 1991. 638.
5. Kovács István: Az alkotmánygondolat kialakulása és megszilárdulása Nyugat-Európában. In Nyugat-Európa alkotmányai. Szerk.: Kovács István. Budapest, 1988.
6. Caenegem, R.C. van: An Historical Introduction to Western Europe Constitutional Law, Cambridge, 1996.
7. Ruzsoly József: Alkotmány és hagyomány.Újabb jog-és alkotmánytörténeti tanulmányok. Szeged, 2000.
8. Révész T. Mihály: A sajtószabadság érvényesülése Magyarországon 1867- 1875. Bp., 1986.